

Information gällande fyrvalent vaccin

Informationen till höger har vi skickat ut tidigare. Vi vill gärna uppmärksamma er på att vi fram till 2016-03-31 bör försöka vaccinera så många 5-åringar som möjligt men framförallt prioritera barn födda 2010 så att de är färdigvaccinerade när de går över till skolan.

När dessa doser är slut vet vi inte någonting om hur tillgången på Tetravac eller andra alternativ ser ut så det är önskvärt att vi försöker utnyttja dessa doser så gott vi kan. Tänk dock på att inte överbeställa då det ska räcka till hela landet och det är ett kort datum på vaccinet.

Vår leverantör SPMSD har fått besked om att det kommer in

en leverans om 100 000 doser Tetraxim®. Varumärkena Tetravac® och Tetraxim® är identiska, aktiv substans, formulering och tillverkning är exakt densamma. Doserna beräknas att kunna levereras från och med mitten av november. Dock har dessa doser en hållbarhet till och med 2016-03-31.

SPMSD vill att ni så snart som möjligt lägger en order hos Vaccin Service SPMSD.

OBS! Eventuella doser som inte hinner administreras innan utgångs-datum kan inte returneras.

Ris och risprodukter

I månadsskiftet september/oktober 2015 publicerade Livsmedelsverket en ny undersökning gällande förekomst av arsenik i ris och risprodukter. Det är inte barnprodukter specifikt som har analyserats men många barn äter mycket risprodukter. Mer information finns på livsmedelsverkets [hemsida](#) med specifik information till konsument. Det finns också en länk till en uppdaterad version av

personalhandledningen om ”Mat för barn 0-5 år”.

Det avråds från att äta riskakor för barn under sex år pga ett lågt näringsvärde, mycket salt och sammantaget med övrig konsumtion kan det bli för höga doser arsenik. Man bör också undvika risdrycker men ris eller risprodukter som föda i en varierad kost upp till 4 gånger/vecka går bra.

På gång i Barnhälsovården

Hur samtalar vi om hälsa och levnadsvanor i mötet med föräldrar och deras barn?

Målgrupp: Alla som arbetar med barnhälsovård.
26/11 kl. 13.30-16.30

Digitala verktyg och föräldrastöd

Målgrupp: alla som arbetar med föräldrastöd i Kronoberg.
Arrangör: Det goda föräldraskapet
21/12 kl. 9-16

EPDS-utbildning, dag 1

Målgrupp: Nya BHV-sjuksköterskor
21/1 kl. 9-16

Utbildning i motiverande samtal

Öppen utbildning för personal inom hälso- och sjukvården.
16/5, 17/5 och 30/5 Växjö

[AMK:s utbildningskalender](#)

ANSVARIGA UTGIVARE

Helena Nyström
Barnhälsovårdssamordnare
E-post: helena.nystrom@kronoberg.se
Tel: 0470-58 68 03, 0709-84 49 87

Ida Westin
Barnhälsovårdsöverläkare
E-post: ida.westin@kronoberg.se
Tel. 0767-20 78 02

Kvinnlig könsstympning

Socialstyrelsen har gjort en [webbutbildning](#) om könsstympning av flickor och kvinnor. Utbildningen ger en översiktlig bild av vad könsstympning är, hur vanligt det är och hur sjukvården kan arbeta förebyggande för att förhindra att flickor i Sverige blir

utsatta. Utbildningen tar c:a en timme att genomföra och vänder sig till dig som är sjuksköterska, barnmorska eller läkare och som möter flickor och kvinnor som har blivit eller riskerar att bli könsstympade.

Ny nationell målbeskrivning

Nu finns den uppdaterade nationella målbeskrivning för sjukskötersketjänstgöring inom barnhälsovården publicerad i [Rikshandboken](#).

Där kan man läsa att för att fullfölja uppgifterna inom barnhälsovården vid en BVC med ca 55 nyfödda per år, krävs att BHV-sjuksköterskan arbetar heltid med barnhälsovård.

För att garantera att barnet får tillgång till en god barnhälsovård bör BVC med hög vårdtyngd minska antal barn per sjuksköterska i förhållande till heltidstjänst.

BHV-inloggning i Cosmic

Enligt beslut i AMK:s styrgrupp kommer barnhälsovården få en särskild inloggning i Cosmic. Driftstart är den 1/12 för **alla BVC**. (Några vårdcentraler har varit i gång som piloter sedan 1/11).

Från och med den 1/12 ska du logga in dig på barnvårdscentralen när du väljer roll och enhet (gäller både sjuksköterskor och läkare). Dokumentationen fungerar precis som tidigare. **Hör av er till VIS-supporten om något inte skulle fungera!**

Som fördelar kan nämnas att det blir rätt vårdande enhet (barnvårdscentral) som förval i urvalet för:

- anslutningsöversikten
- planerade vårdåtgärder
- bokningsunderlag
- skrivande enhet

Med egen inloggning behövs endast ett vårdåtagande d.v.s. "Förebyggande hälsovård". Detta gäller vid skapande av nytt vårdåtagande.

I journalen kommer det finnas ett eget vårdåtagande för vårdplaner. Inga anteckningar från vårdcentralen kommer felaktigt med i den samlade utskriften. Endast barnhälsovårdens anteckningar kommer med.

Finns det någon påverkan för vårdcentralen?

Ingen risk för felkoppling mot barnobjektet eftersom objektet kommer tas bort i inloggningen för vårdcentralen. Inga förändringar i övrigt. Anteckningar som skrivs på barnvårdscentralen kommer fortfarande att kunna läsas i enhetens anteckningar på vc.

Om du snabbt behöver byta mellan vårdcentral och barnhälsovård kan du öppna upp två Cosmicfönster som du minimerar så de lägger sig i listan längst ned. Sedan kan du snabbt klicka upp den inloggning du behöver.

Hospitera på amningsmottagning en

I oktober bjöd Kvinno-kliniken in barnhälsovården till en amningsutbildning. Där fick vi höra det senaste från den Nordiska amningskonferensen.

Lina Palmér berättade om sin avhandling "Amning och Existens: Moderskap, sårbarhet och ömsesidigt beroende vid inledande amning"

För att förbättra vårdkedjan mellan BVC och amningsmottagningen erbjuds BVC-ssk att hospitera på amningsmottagningen. Vid intresse tar man kontakt med Camilla Karlsson, avdelningschef på BB.

camilla.g.karlsson@kronoberg.se

Tvåspråkiga barn

Forskning visar att en vanlig missuppfattning är att tvåspråkiga barn lär sig tala senare än andra. Så är inte alls fallet, men missuppfattningen gör att många tvåspråkiga barn med språkproblem inte får hjälp. Helt enkelt för att personal på barnavårdcentraler tror att språkproblemen beror på tvåspråkigheten.

Detta innebär en fara och att man i förlängningen missar barn med grav språkstörning, säger Anna Sarkadi, docent i pediatrik på institutionen kvinna och barnhälsa på Uppsala universitet. I en studie, där 900 BVC-sköterskor deltagit, har man sett att enspråkiga och tvåspråkiga barn bemöts olika inom barnhälsovården.

Fyra av fem sjuksköterskor på barnavårdscentralen tror att barn som växer upp med två språk utvecklas senare än barn som bara talar ett språk. Det är en myt som inte stämmer och som vi måste slå hål på. Det vi vet är att tvåspråkiga barn utvecklas precis på samma sätt som barn som är enspråkiga, säger Anna Sarkadi som lett studien. Hon blev också förvånad över att så många som två tredjedelar säger att de tvåspråkiga barnen får vänta

längre innan de får remiss till logoped och psykolog.

- Det är oerhört viktigt att fånga upp barn med språkstörning så tidigt som möjligt eftersom det kan vara avgörande för ett barns utveckling. Den här studien visar på en stor okunskap, vilket kan försena insatserna för de tvåspråkiga barnen, säger Laleh Nayeb, logoped och forskare på institutionen för kvinnors och barns hälsa vid Uppsala universitet

Barnets språk är en värdefull källa för att bedöma ett barns utveckling. Därför genomgår en majoritet av alla barn mellan 2,5 år och 3 år ett språktest på barnavårdscentralen. Utifrån språktester remitteras cirka 6 procent av barnen vidare till logoped och psykolog. Av dessa barn får omkring 60 procent senare en diagnos som till exempel autism, Asperger eller annan utvecklingsstörning. Språktestet ska fånga upp de barn som behöver extra stöd och hjälp.

Omkring 30 procent av barnen på barnavårdscentralen har en eller två föräldrar som inte är födda i Sverige.

Källa: Vetenskapens värld, 2014-10-14 SVT

Material på andra språk

Det finns nu en lista på material på andra språk som man kan använda inom barnhälsovården.

Mycket av materialet finns endast i nedladdningsbara PDF-filer.

Eftersom det finns översättningar på många olika språk så blir det på tok för många varianter att ha med på beställningslistan i Weblord.

Snyggt utskrivna broschyrer kan beställas från regionens tryckeri.

Enklast gör du genom att klicka på länken i [materiallistan](#), spara ner aktuell fil du vill ha upptryckt. Sedan beställer du på vanligtvis i Weblord. I stället för att du väljer i den befintliga listan kan du bifoga den fil du vill ha upptryckt.

Remiss på föräldrar

Eftersom vi arbetar med utgångspunkt från barnets hälsa ska man när man skriver remiss på föräldrar göra det från barnhälsovården och inte från vårdcentralen. Detta gäller exempelvis remiss till MBHV-psykolog eller tobaksavvänjare.

Uppmuntra föräldrar att prata på sitt modersmål

Ju bättre man behärskar sitt modersmål desto större förutsättningar har man att lära sig ytterligare språk. Eftersom svenskan kommer att bli det dominerande språket genom kamrater och förskola är det viktigt att föräldrar

fortsätter att tala sitt modersmål även om barnet svarar på svenska. Tipsa föräldrar om att biblioteket har barnböcker på flera olika språk. Använd gärna broschyren *Ett barn flera språk* som utgångspunkt i informationen till föräldrar.

Traditionell borttagning av tandanlag

I studien *Integration svensk tandvård*, som är gjord i Kronoberg, kunde man notera att 37 % av barnen mellan 3-6 år saknade- eller hade defekta mjölkttänder. Studien är gjord av legitimerad tandhygienist Inger Svensson.

Borttagning av tandanlag är ett traditionellt ingrepp som praktiseras främst i länder i Östafrika, däribland Etiopien, Somalia, Sudan och Uganda.

Ingreppet innebär borttagning av mjölkttandsanlag. Vanligtvis sker detta när barnet är under ett år gammalt i samband med att tänderna håller på att komma upp. Syftet är att förebygga eller bota kroppsliga sjukdomar och symtom. Vanliga exempel är diarré och feber.

De tandanlag som oftast tas bort är underkäkens hörntänder och det utförs lika ofta på flickor som på pojkar. Under proceduren används ingen smärtlindring och anlagen skadas eller tas bort med enkla och

osteriliserade ”instrument”, såsom knivar och fingernaglar.

Ingreppet kan orsaka skador som drabbar såväl permanenta som primära tandanlag. Dessa har innefattat hårdvävnadsdefekter och missbildningar, eruptionsavvikelser och bettavvikelser.

Bättre information om tanderuption till föräldrarna innan barnet är 1 år skulle förhoppningsvis kunna förhindra detta. Informera föräldrar om att man ska vara försiktig så man inte skadar tandanlagen. Om det kliar i munnen kan barnet själv bita på exempelvis en bitring.

Familjehälsan

Från och med 1/12 bildar följande verksamheter Familjehälsan:

- Barn- och ungdomshälsan 6-18 år
- Mödra- och barnhälsovårdspedagogerna
- Barnlogopederna
- Barnhälsovårdssamordnare
- Barnhälsovårdsöverläkare

Dessa verksamheter sitter i det så kallade ”Dockanhuset” på Västra Esplanaden 9A i Växjö.

Audionommottagning

Tyvärr har det uppstått personalbrist på audionommottagningen både i Ljungby och i Växjö. Detta leder till att det saknas tider i tidboken för 4-års hörselundersökning.

Chefen på audionommottagningen arbetar med att lösa detta problem på bästa sätt.

Om det inte finns några tider att boka får man i stället skriva en remiss.

*God jul till er alla!
Önskar
Ida och Helena*

